

VNG: mooie stappen gezet door gemeenten bij aanpakken armoede onder kinderen

Gemeenten hebben de afgelopen jaren positieve stappen gezet om de ambities uit de bestuurlijke afspraken VNG-SZW te realiseren. Zo bieden 9 van de 10 gemeenten nu voorzieningen in natura aan, zijn de extra middelen uit de € 85 mln. voor het merendeel besteed aan het integrale beleid op het terrein van kinderen in armoede en is de conclusie dat er meer kinderen in armoede zijn bereikt in 2017 dan in het jaar ervoor.

Bureau Bartels heeft de bestuurlijke afspraken van VNG-SZW (november 2016) en de daarbij horende ambitie voor de eerste keer geëvalueerd. Het rapport laat een groeiproces zien bij gemeenten: in de begrotingen van 2018 gaat een groter deel van de extra middelen direct naar kinderen in armoede. Het rapport laat zien dat de extra middelen een impuls hebben gegeven naast wat er al gedaan is en wordt op het terrein van het voorkomen en aanpakken van armoede.

Positieve ontwikkeling

De VNG is blij met deze positieve ontwikkeling en dat gemeenten de extra middelen volgens de bedoeling van de bestuurlijke afspraken hebben besteed. Gemeenten maken meters als het gaat om de aandacht en concrete inzet voor het aanpakken van armoede onder kinderen en zorgen ervoor dat kinderen die opgroeien in een gezin met een laag inkomen, maatschappelijk kunnen meedoen. Het voorkomen en aanpakken van (kinder)armoede heeft veel aandacht in de nieuwe collegeprogramma's en staat hierdoor meer op de agenda.

Brede integrale aanpak

Wij juichen het toe dat gemeenten naast voorzieningen in natura een bredere integrale aanpak kiezen door de verbinding te leggen met andere domeinen, zoals sport, cultuur, gezondheid, ggz, re-integratie, jeugdzorg, de energietransitie en wonen. Zowel de SER als de Kinderombudsman onderschrijven het belang van een integrale aanpak van kinderarmoede. Gemeenten zoeken ook mogelijkheden en effectieve interventies voor het doorbreken van intergenerationele armoede. Kortom, gemeenten kiezen voor twee paden: enerzijds voorzieningen organiseren die op de korte termijn effect zullen hebben en anderzijds meer inzetten op een duurzame en structurele aanpak van armoede (lange termijn).

Structurele oorzaken aanpakken

Gemeenten blijven op dit thema inzetten zolang er nog kinderen in armoede leven in Nederland. Hierin kunnen Rijk en gemeenten gezamenlijk de handschoen oppakken om de structurele oorzaken van armoede aan te pakken. Gemeenten willen weten aan welke knoppen zij, samen met de Rijksoverheid, kunnen draaien om te komen tot structurele oplossingen voor gezinnen die niet rond kunnen komen. Dit zal de komende periode onze aandacht vragen.

Werkende armen: gedeelde verantwoordelijkheid Rijk en gemeenten

Gemeenten zien een groeiende groep inwoners die moeite heeft om rond te komen. Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid hun inwoners te ondersteunen met een integrale aanpak bij het vinden van werk, het bieden van zorg, doorbreken van intergenerationele armoede, oplossen van schulden etc. Zij kunnen echter niet aan alle juiste knoppen draaien om armoede te bestrijden, terwijl de groep mensen die in armoede leeft steeds groter lijkt te worden. Stijgende vaste lasten (zorg, energie, betaalbare huisvesting) staan niet meer in verhouding tot het inkomen uit werk. Het besteedbaar inkomen is vaak niet meer toereikend. Daarnaast kan een socialer Rijksincassobeleid en een systeemvereenvoudiging in het doolhof van toeslagen, voorzieningen en inkomensondersteuning veel leed voorkomen.

85 miljoen euro structureel via decentralisatie-uitkering

Om ervoor te zorgen dat ook kinderen uit een gezin met een laag inkomen kansrijk kunnen opgroeien, heeft het kabinet vanaf 2017 structureel €85 miljoen per jaar beschikbaar gesteld aan gemeenten via een decentralisatie-uitkering. Verdeeld naar rato van het aantal kinderen in de gemeente dat opgroeit in een gezin met een laag inkomen. Gemeenten rapporteren aan de gemeenteraad over de inzet van middelen, instrumenten en behaalde resultaten.

Proces besteding middelen op lokaal niveau

Voor sommige gemeenten is 2017 een aanloopjaar geweest. Verschillende gemeenten hebben (een deel van) dat jaar gebruikt om met allerlei partners in de stad af te stemmen en kinderen zelf te spreken om te komen tot de juiste bestemming van de middelen. Ze wilden het besteden in overleg met de verschillende partijen en passend bij en in de lokale infrastructuur. Dit vraagt om een intensief proces om draagvlak te creëren in de samenleving en de gemeenteraad.

Zie ook:

- [Kamerbrief \(21 november 2018\)](#)
- [Rapport van Bureau Bartels](#)
- [Hoe proberen gemeenten armoede te bestrijden? \(VNG, 19 juni 2018\)](#)
- [Aanpak armoede bij kinderen? Pleisters plakken niet genoeg! \(VNG, 6 juni 2018\)](#)
- [Goede adviezen Kinderombudsman voor armoedebeleid kinderen \(VNG, 5 december 2017\)](#)
- [Kabinet, betrek álle factoren bij aanpak armoede kinderen \(VNG, 23 maart 2017\).](#)
- [Bestuurlijke Afspraken VNG-SZW \(november 2016\)](#)